

THE JACOB RADER MARCUS CENTER OF THE
AMERICAN JEWISH ARCHIVES

MS-763: Rabbi Herbert A. Friedman Collection, 1930-2004.
Series F: Life in Israel, 1956-1983.

Box
17

Folder
1

Democratic Movement for Change. Position papers on diaspora,
state, and religion. 1976-1977.

For more information on this collection, please see the finding aid on the
American Jewish Archives website.

תאריך 8.12.76

לכבוד

לכ"ה מאונקטאט שמו

בצ"ח חוסי שקבאלי מיכאלי הי"ד
בני יונק

לפניך החוסי הוא דא דאק ונאלי לנאליס
אלו באלא הינאליס ונאליס אלמאלי באלא
נאליס באלא לנאליס.

דא דאק חוסי אלמאלי באלא לנאליס
נאליס לנאליס אלמאלי באלא לנאליס
נאליס לנאליס אלמאלי באלא לנאליס
נאליס לנאליס אלמאלי באלא לנאליס.

לחברא
אקאדמי באלא

10.11.76

DANIEL DORON

אל: חברי הועד הפועל, תנועה לשנוי

מאת: דניאל דורון, ויעקב רשף, ניו יורק.

הנדון: חוברת על יחסי ישראל ויהדות הגולה.

תרומות כספיות לשנוי.

1. רצ"ב סקסט מוכן להדפסה של החוברת על ישראל ויהדות התפוצה.

כפף שתדאו החוברת אינה פופיעה בשמה של "שנוי", כדי ששנאי לא תצטרך לשאת באחריות לתכנה.

אתם יכולים לעשות שמוש בחוברת כרצונכם, כיון שהיא מדגישה את תרומתה של "שנוי" לשנוי המפה הפוליטית בקונטקסט רחב. היא גם מכוונת לאמריקנים, ובתור שכזו היא תהיה יעילה יותר מן החומר באנגלית שנתפרסם עד עתה על שנוי, ואשר נכתב על בסיס הנחות וידע שאמריקנים אינם שותפים להם.

אני ממליץ שתשתמשו בהזדמנות של קיום כנסים יהודיים בארץ כדי להפיץ את החוברת, או לפחות את דף התמצית בין הכאים אליהם. אני מקווה שתדווחו לנו למי הפצתם את החומר כדי שנוכל להמשיך בפעילות כאן.

2. קבלנו (אהמול, כלומר ה-9 לנובמבר) מכתב מברוך ברכה וכו הוא מציע שנכריז על חודש נובמבר (ששליש ממנו כבר עבר) כחודש מבצע לגיוס כספים וחברים.

כבר התרגלנו לעובדה שחברים מן הארץ אינם חושבים שאנחנו כדאיים להתחשבות, ולהתייעצות מראש. גם נדמה לנו שלאחר כל המכתבים וההסברים על הצורך במבצע חינוכי יסודי על מנת לזכות בהצלחה באסוף תרומות וחברים, כל מה שאנחנו אומרים הוא כקול קורא במדבר.

מכל מקום נראה לנו מוזר שחבר הועד הפועל קורא למבצע "שנוי ארה"ב" אחרי שחזרתם ושיננתם באזננו שאינכם רוצים בסניף בארה"ב.

ועוד יותר מטרידה אותנו העובדה שללא התייעצות מוקדמת, וללא הכנה מסילים עלינו "מבצעים" שדינם להכשל מחוסר תכנון וחוסר הכנה מתאימה. (ולאחר מכן המסקנה תהיה כמובן שאי אפשר לעשות דבר בארה"ב!) פעילות

כזו לא רק שאין היא מביאה תועלת, אלא שהיא גם מזיקה לשנוי, כי היא מציגה אותנו כחובבנים חסרי-אידע וכושר תכנון. כידוע לכם הייתה לשנוי

כאן התחלה יפה (60 חברים) שרובם נתפזרו עקב חוסר מדיניות, חוסר שיתוף פעולה, ואי הופעה של חברים מן הארץ. כרגע נשארו שני פעילים: תבל שגם אותם אין התנועה מוצאת אפשרות להפעיל, כראוי. בברכה, יעקב רשף.

58 WEST 68TH STREET • NEW YORK, N. Y. 10023 • TR 7-3669 • 000-0000

רצ"ב תרומה ע"ס 250 דולאר שנועדת לסייע לפעילות בתחום יחסי ישראל והתפוצה
אנ מקווה שגוי. אליהם שלח לידי. יהיה לי קווי הגובה

ISRAEL AND WORLD JEWRY

A Call for an Open Partnership

AMERICAN JEWISH
ARCHIVES by VES

*An Association for Political Reform in Israel**

Written by
Daniel Doron

*A group of Israelis and Americans who support political, social, and economic reform in Israel. They share the belief that in order to survive Israel must solve its critical internal problem: a defunct political system that drives the country to the verge of bankruptcy and that escalates potentially explosive social and economic tensions.

For further information write:
Apt 4C - 58 West 68th Street, New York, N.Y. 10023

Contents

INTRODUCTION: ABBA EBAN SPEAKS HIS MIND	1
I	
ISRAEL'S INTERNAL PROBLEMS—SHOULD WORLD JEWRY BE INVOLVED?	2
ISRAEL'S POLITICAL SYSTEM—WHAT WENT WRONG?	3
ISRAEL'S ECONOMY—HOW CAN DISASTER BE AVERTED?	7
ISRAEL AND WORLD JEWRY—HOW CAN RELATIONS IMPROVE?	10
II	
POLITICAL REFORM MOVEMENTS IN ISRAEL: <i>SHINUI</i> (CHANGE)—AN EXAMPLE	11
THE CHANCES FOR POLITICAL REFORM	13
WHY MUST AMERICANS SUPPORT POLITICAL REFORM IN ISRAEL?	15
APPENDIX: SOME ASPECTS OF THE <i>SHINUI</i> PLATFORM	15

INTRODUCTION: ABBA EBAN SPEAKS HIS MIND
(excerpts from an interview)

I am in the very good company of critics who question the [Israeli] government's authority, its credibility, its style, its ability to unite our camp and to inspire the Jews in Israel and the world over . . .

The problem of the leadership [of Israel] had not been resolved in those hectic days of summer '74 [when Golda Meir, Moshe Dayan and Abba Eban were forced out of office].

In the democratic world, there is no party which functions according to the principle of a single nominated candidate for office [as does the labor party in Israel] . . . If [the choice of] Rabin's team would have been based on public approval and authority, it could be argued that there was no justification for opening the candidacy [for the office of Prime Minister] to competition [within the party]. But it would be an understatement to say that this was not so.

Competition for candidacy for office [within the party] should not be confined to the post of Prime Minister . . . **We must wish the country rampant democracy.** Instead of celebrities on whom office is conferred let there be a struggle for office . . .

The principle of oligarchy [prevailing in party life] must be replaced with the principles of democracy; we must do away with subservience and with excessive respect for authority . . .

The respite we now enjoy is not being utilized by the government to deal with internal problems, or to strengthen its authority . . . the law is not exercised . . . the government is disunited . . . there are resolutions that are not carried out . . . too much attention is being paid to security and foreign affairs, while internal problems are neglected . . .

There is no long term planning . . . no "think tanks" . . .

There is serious neglect of relations with the diaspora . . .

From an interview with Joel Marcus
HA'ARETZ, September 3, 1976
(Ed. note: Bold ours)

ISRAEL'S INTERNAL PROBLEMS—SHOULD WORLD JEWRY BE INVOLVED?

Zionism resulted in the revitalization of Judaism. Within our lifetime, it has brought about the creation of the State of Israel and gathered there hundreds of thousands of immigrants. An army to protect the state was established, an economy was launched, and both an educational system and a national culture began to evolve. All these under conditions of extreme hostility and great pressure.

Despite many accomplishments (and quite understandably) great problems remain unsolved. The overriding priorities of security encouraged an attitude of expediency, often of neglect, toward critical internal problems. Moreover, in their zeal to gain power Israeli politicians often adopted policies that aggravated these problems, or permitted them to fester. The Yom Kippur War proved that Israel's security depends as much on the viability of its political and economic system as on its armed might.

While winning a victory (after initial disasters) Israel found itself weakened politically and economically. Its electoral system, badly in need of overhauling, brought about a crisis of leadership, which in turn led to a lack of initiative and determination in foreign, social and economic policy. The failure to adopt sound economic and social policies because of political expediency has weakened Israel by making it virtually dependent on foreign aid and dictates. It brought the country to the brink of bankruptcy, undermining its productive capacity and the morale of its people.

All this has precipitated much soul searching, both in Israel and in the diaspora. It became more and more evident that a careful and responsible consideration of Israel's internal problems can no longer be postponed. Solution of these problems is crucial to Israel's very existence, to its capacity to absorb new immigrants and prevent large-scale emigration, even to the strength of its military forces. And, since what affects the future of Israel will also affect the Jewish people, diaspora Jews must also examine these problems and contribute to their solution.

It is the aim of this paper to describe some of the major internal problems facing Israel, and to suggest ways by which world Jewry can help solve them.

ISRAEL'S POLITICAL SYSTEM—WHAT WENT WRONG?

Israel avoided the fate of most developing nations—rule by totalitarian government. It firmly established the formal institutions of democracy as a way of life. But in recent years the political system of Israel has been less and less responsive to the crucial needs of the country. It has become so enmeshed in consolidating its power and defending the status quo that it is incapable of generating difficult domestic and foreign policies, for fear they will erode its narrowing power base or offend special interest groups.

To survive, Israel must fight runaway inflation caused by wasteful government spending, low productivity, rampant bureaucracy, and the habitual yielding to special interest groups that drives wages and prices continually higher. To reverse a disastrously negative balance of trade Israel must shift resources from services to production, increase productivity, and improve labor relations. It must institute an equitable and effective tax system and establish respect for the law by requiring that the “establishment” and the special interest groups that it represents respect the law in spirit as well as in letter.

There is an equally urgent need for initiative in foreign affairs. But the government's internal weakness—the perpetual struggle for power inside the establishment—vitiates its energies, resulting in paralysis and a clinging to the status quo.

There is broad agreement that reforms of the electoral system and political institutions are crucial for any meaningful reform of Israeli society. But because of conditions during the prestate era, when the political establishment was formed, present-day parties lack the procedures and institutions to permit internal reform. There is little or no grassroot participation in the political process, and no new ideas or new leadership are permitted to emerge. (Self-styled “young leadership” is made up, in large part, of political operators promoted by the party machine, with little constituency or grassroot support.)

In spite of their democratic aspirations, major Israeli parties hold no internal primaries, open elections, or regular conventions. They have few mechanisms such as “brain trusts” or planning and policy committees that would enable their leadership to meet the challenges facing Israel with knowledge. Candidates for office are nominated by self-perpetuating “nominating committees” staffed by party professionals who select their own kind, people who are dependent for their livelihood on a political career, and who therefore will assure conformity to the status quo. Those few who are known for their

ability or independence are quickly pushed aside or leave in frustration or disgust. Few people with the ability to pursue an independent career survive under such a system of "negative selection." (The short-lived political ascendancy of such mavericks as Generals Sharon, Weitzman, and Yariv are cases in point.)

In a highly politicized country such as Israel, where enormous power is concentrated in the hands of the political establishment (most of the economy is either owned or controlled by the government and by the "Histadrut," the trade union federation, governed by the same establishment), the social and economic results of the process that puts party operators and "yes men" at the top are enormous waste, nepotism, and even corruption. Israelis know that it is not merit and effort that are rewarded, but the "right connections." They feel that it does not pay to try harder. Furthermore, Israel's closed political system almost bars immigrant groups from advancement and proper representation, further aggravating the problem of their successful integration. The number of qualified 'Oriental' Jews in the top echelons of the establishment is pitifully small.

Political problems exist, of course, in other countries as well, but nowhere are they so damaging to the well-being of the country, because nowhere is the political establishment so dominant and all pervasive, and nowhere is the citizen so dependent on it.

In his forthcoming book *Bureaucratic Culture: Citizens, Administration and the Political Community* Dr. D. Nachmias, senior lecturer in political science at Tel Aviv University, states that there is no other state among Western democracies where the citizen is made so desperately dependent on the goodwill of the bureaucracy in each and every facet of his life as in Israel. The Israeli citizen has become so accustomed to living in a bureaucratic culture that he no longer perceives the thin line separating excessive bureaucracy and a nondemocratic regime.

As was extensively documented by Prof. Ezra Sohar in his book *In the Grip of the System* (Shiknonah Press, Tel Aviv, 1974) such dependency was created on purpose by the government in order to gain total control of the economy, and through it of political power.

Israel lacks the sort of effective system of checks and balances that helps correct some of the abuses of power prevalent in other societies, too. It has no constitution guaranteeing civil liberties and protecting the citizen from the encroachment of government agencies on individual rights. Opposition parties partake in the "system" and its spoils (such as

various forms of favoritism, as well as grants from funds raised in the diaspora). They are therefore most reluctant to "rock the boat" by fighting the system and its corrupting influences.

The financial independence of the Israeli political machines, the fact they they do not depend for their income on their constituencies but on funds from a public purse (which they control) and on monies collected abroad, blocks any effort for effective reform. The parties, furthermore, wield enormous economic power through the outright ownership of businesses, or through their ability to reward supporters by manipulating the government's total control of the economy, including the credit market. (The government borrows at better than 30 percent and lends at 9-11 percent with the taxpayer subsidizing the difference. A recent estimate puts the annual amount of subsidies paid by the government at a whopping 110 billion Israeli pounds or over \$1 billion!)

AMERICAN JEWISH

There is nothing wrong with the public financing of political parties, as long as the parties adhere to democratic procedures. But party organizations in Israel are given public funds with no strings attached and no accountability. In contrast to their recent call for "belt-tightening" by the public, they more than doubled the annual allocation of public funds for party expenses. This allocation recently stood at approximately \$24 million per election term of four years, exceeding the amount the U.S. Treasury allocated for public financing of the presidential election, and representing 14 times the amount per voter allocated in West Germany for similar purposes (there public financing of political parties exists as well, but with strict legal requirements for internal democracy and accountability)!

In addition to the public finance of political parties, monies raised by Jews in the diaspora through the U.J.A. and Keren Hayesod were being allocated (and have been for the last 40 years) as outright grants to these parties. After protests by *Shinui* and a legal challenge, grants and loans (recently amounting to \$3.6 million per year) were diverted to party use under the guise of allocations to "constructive projects" supervised and staffed by political parties. (These parties have the majority voice in the Jewish Agency, through which the funds are allocated.)

One of the gravest results of this system is the dangerous erosion of the rule of law. By subsidizing wasteful operations through draconian tax rates that force many people to cheat, by yielding repeatedly to pressure groups that flaunt the law, by bending regulatory powers to

grant favors to its supporters and by granting itself increasing subventions, the government is teaching the public to have contempt for the law. Headlines about corruption and crime in Israel seem to reflect the disastrous consequences of such 'examples'.

The evidence is strong, then, that the Israeli political system is ill-equipped to meet the challenges of a modern society, constrained by scarce resources, and urgently in need of increased productivity, innovation, and citizen involvement. It rewards regressive and wasteful economic practices, diverts resources from production to consumption, and encourages bureaucracy, inefficiency, contempt for the law, nepotism, and corruption. It lacks the mechanism for self-renewal, the checks and balances necessary for accountability. It fosters voter apathy and cynicism and a feeling of helplessness about the chances for change.

Virtually every major internal problem that makes life inordinately difficult in Israel can be linked to some degree to the distortion and inadequacies of the political process. This applies to the severe shortage of housing, the high cost of public health, and the forbidding costs of such basic amenities as cars (\$10,000 is average for a small car), telephones (170,000 people are waiting for a telephone; the average waiting period is 3-4 years; the cost of installation hundreds of dollars—a monument to government efficiency!), and electrical appliances (a small refrigerator costs about \$1000). Huge subsidies on water and electricity go to well-to-do kibbutzim and established industrial enterprises when the rationale is to support new settlements and new industries. Recently the government proposed a public health bill that would, in effect, subsidize politically controlled health insurance plans; the bill would even deny the right of the individual to choose his own health plan; he would simply be assigned to one by his union, further increasing his dependency on the political machines which already control so much of his life.

For the reasons outlined above, political reform is a most urgent task, essential to the very survival of Israel.

What Can a Diaspora Jew Do About It?

1. First, raise your consciousness and understand the severity of these problems. Then do your share. Don't expect the war-weary, overtaxed Israelis to raise themselves by their own bootstraps and singlehandedly rebuild the Jewish people.

2. Through your organization agitate for a fuller representation of American Jewry in the Jewish agency and for better control over the funds it dispenses. Those who provide the resources should have a greater voice in the way their funds are being dispensed. America was established on the principle of "no taxation without representation" and on a demand for government accountability. Why should lesser principles of good government apply to funds dispensed in Israel?
3. Actively search out constructive forces in Israel and lend them your support, both morally and financially. There are parties devoted to political reform (such as *Shinui*) that do not have the resources to effectively compete with the establishment or fight "the system." They could use all the help they can get.
4. The often-raised claim that such assistance would be "interference in the internal affairs of Israel" does not relieve diaspora Jews of their responsibility in and toward Israel. We are all partners in this great moment of Jewish history. Moreover the enormous financial support of diaspora Jewry has a decisive impact on Israel's political life, and it is the responsibility of those providing the funds to see that such "interference" is at least even-handed, and also beneficial and efficient; that it does not aggravate Israel's internal problems.
5. To be effective, study an area of life in Israel with which you can become familiar. If you are a physician, study the public health system or the management of hospitals; if a lawyer, learn the Israeli legal system and its effects on civil rights. Social workers and teachers can study the welfare and educational systems, etc. Your personal involvement will increase the efficiency of your contributions, as those dispensing funds collected in the diaspora learn of your concern and care. Israelis will appreciate your greater involvement, and the fact that you care beyond the giving of money.
6. Demand an end to the allocation of U.J.A.—Keren Hayesod funds to political parties in Israel, even when they are ostensibly devoted to "constructive projects." You would not tolerate the Democratic or Republican parties running schools or old peoples' homes in this country; why should you support it in Israel?

ISRAEL'S ECONOMY—HOW CAN DISASTER BE AVERTED?

In spite of a paucity of natural resources, limited markets and skills, Israel—with the aid of unprecedented support (\$25.6 billion since 1948,

\$18 billion from the U.S. alone)—has made impressive gains in developing its economy. However, gross government mismanagement has impeded Israel's progress toward economic independence. For the last two consecutive years, Israel's Gross National Product (GNP) has remained frozen. Its annual trade deficit has reached \$4 billion, its inflation rate is between 35-50 percent. Investment declined by 10 percent and foreign exchange reserves reached a minus \$200 million deficit. Israel's foreign debt stood in 1976 at \$8.6 billion, up from \$6.5 in 1974 (the projection for 1978 is \$10 billion, a 66 percent rise in four years!), a staggering amount for a country with such a small population. The state's budget, which in fiscal '74 stood at I.L. 40 billion, reached in fiscal '76 the sum of 85 billion, and it is assumed that a supplementary budget of 10-12 billion will be added to it. It is also estimated that in fiscal '78 the budget will reach the astronomical figure of I.L. 175 billion!

Yet the government continues to finance its inflated operations and wasteful bureaucracy by a budget deficit that will rise (in budget year 1976-1977) to between \$600 million and \$1 billion! (In 1949 the number of Knesset members belonging to the government coalition was 73; the number of government ministries 12. In 1974 the number of coalition members was 68, yet the number of government ministries had risen to 23! Since the establishment of Israel the number of government bureaucrats alone rose four times as much as the population had risen. Most of this increase was dictated by purely partisan considerations.) The inevitable results of such enormous waste—runaway inflation followed by deep recession and unemployment—will be disastrous, with consequences not less severe than those brought about by the Yom Kippur debacle.

Recently, and belatedly, the government responded to pressures from *Shinui* and other reform minded groups on the question of reforming the antiproduktive and regressive tax structure. (The political establishment resisted tax reform for so long because it exploited the tax system to its advantage.) The recent reform (named after Prof. Ben-Shachar) is a step in the right direction, but it fails to come to grips with many basic problems, such as the existence of a parallel "underground" economy made up of huge sums of "black capital" (derived from income on which no taxes have been paid), which is capable of frustrating anti-inflationary policy, and which constitutes an enormous and wasteful drain on the economy.

What can prevent disaster is not a patchwork of half-hearted reforms

but an economic emergency plan. *Shinui* proposed a plan that would result in the shift within four years of 100,000 workers from the bureaucracy to productive occupations, a shift that would increase the G.N.P. by \$1 billion annually, by cutting the inflated number of government ministries and wasteful government expenditures. The plan calls for a 50 percent reduction in the allocation of public funds to political parties and the cancellation of political loans. The *Shinui* program would further equate working conditions in the bureaucracy with those prevailing in industry, thus permitting industry to compete with services at least on an equal footing. The overall work force could be enlarged by encouraging women to work. Grants should be provided for industrial research and development.

Worker productivity must be improved and incentive created for work on a second shift. Just removing the punitive tax rate from overtime pay could result in a dramatic increase in production. By implementing an emergency economic program such as the one suggested by *Shinui*, Israel could almost double its productive capacity with no additional investment.

The government is aware, of course, of the desperate need for such reforms, but it is paralyzed, unwilling to relinquish its power and change its method of operation. Now it finds itself too embedded in the "system," the captive of conflicting demands of the economy and of special interest groups, and so it refrains from taking decisive action and permits the economy to drift toward bankruptcy and disaster.

What Can I Do to Help the Israeli Economy?

1. Continue to help Israel in any way you can, but make sure that your assistance is used to encourage productive forces that will enable Israel eventually to stand on its own feet. Money given with no strings attached and with no serious accountability tends to be used wastefully and to generate further waste.
2. Where possible, prefer to invest in Israel or help Israeli businesses become more productive and efficient by gaining access to larger and more competitive markets. Anything you can do to strengthen the productive element of Israeli society, and to build a class of independent citizens who earn their living without government support, control, or subsidy, will strengthen reform-minded groups in Israel and Israeli democracy. It will hasten the day when Israel can stand on its own feet, rather than rely on charity and foreign support.

ISRAEL AND WORLD JEWRY—HOW CAN RELATIONS IMPROVE?

While Israel has benefited from the strong political and financial support of world Jewry, and while the diaspora has derived pride and a positive self-image from Israel, the exchange has not utilized anywhere near the full potential of both communities. The need for urgent fund-raising has eclipsed the need to build other bridges between the two.

As a result, Israel has been deprived of the much-needed expertise, knowhow, and personal involvement of diaspora Jewry, especially among youth and the intelligentsia. The latter have often felt left out because they felt that all Israel wanted from world Jewry was financial support.

The system of sending to the U.S.A. Shlikhim (emissaries) most of whom are members of Israeli political parties has not improved matters much since the selection, with notable exceptions, was not on the basis of merit, ability, or knowledge of the American scene, but of political fidelity and reward for services to the party machines.

Exacerbating this unfortunate state of affairs is the absurd religious discrimination practiced in Israel against the Conservative and Reform movements. American Jewry has passively accepted this state of affairs overlooking the fact that for mere political expediency (and not only in order not to "rock the boat," as the matter is often rationalized) Israel's ruling labor party has allowed minority political parties to monopolize all religious services and institutions, and to use the considerable funds provided for these services for their political ends. This insufferable state of affairs could not exist if American Jews demanded their rightful voice in the management of those institutions they help finance, or fought discrimination against their religious movements.

An almost exclusive concentration on financial assistance is unhealthy for both communities. It tends to alienate important members of the community who could contribute in other ways. It also tends to create the wrong impression in Israel: that American Jews are capable only of giving money. It is therefore important that new ways and means for personal involvement be found and implemented as quickly as possible. Such enhanced involvement will actually increase the effective utilization of American financial support by increasing accountability.

What Can I Do About It?

1. Encourage your organization, synagogue, or community center to create projects that directly and personally involve its members in Israel affairs. The absorption of immigrants and the rebuilding of a people are the concern and responsibility of all the Jewish people, not just of the people of Israel. And it requires more than just financial aid! A Jewish society in Israel should be based on the unique attributes of the Jewish people throughout the world, and should place Conservative and Reform Judaism on an equal footing with Orthodoxy.
2. If an organizational framework for such projects does not exist, help to create and organize one.
3. Increase your involvement in the building of a Jewish peoplehood here and in Israel by learning what being a better Jew entails.

The task of revitalizing Judaism and the Jewish people, in Israel and in the diaspora, is indivisible. The saying that all Jews are accountable for each other takes on a new meaning in our time. A great beginning has been made, but the task is far from complete. It will require much greater effort and much greater personal involvement and commitment on the part of all Jews everywhere.

Israel's internal problems, part and parcel of the heroic effort to build a new nation, cannot be faced by Israel alone, overburdened as that community is. Unless world Jewry will do more to help solve these problems, Israel faces grave danger. Friends of Israel should realize the magnitude of this challenge—and the uniqueness of the opportunity. They should lend their hearts and their minds as generously as they have always given of their economic resources.

II

POLITICAL REFORM MOVEMENTS IN ISRAEL: SHINUI (CHANGE)—AN EXAMPLE

The Yom Kippur War shook Israelis out of their complacency. They realized that politics was too serious a matter to leave in the hands of professional politicians. They learned at great cost that to survive, Israel must become a viable and productive society, and that this hinges on reforming the political system.

The protest movements that swept Golda Meir's and Moshe Dayan's government out of office expressed the disenchantment of a vocal part

of the public by the "system's" failure to come to grips with Israel's problems. It was too short lived to change the system, but it started the process.

There were numerous efforts to reform the parties from within. Most notable were those of Generals Weitzman and Sharon, who tried to reform the Likud party and make it a viable alternative to the ruling coalition. Lova Eliav and General Yariv tried to reform the Labor Alignment. Despite great efforts, these dedicated and strong personalities, who enjoy great popularity, did not manage to weaken the stranglehold of the party machines and their power to frustrate reform. They had to give up and resigned their party posts in disgust. Former chief of intelligence Yariv, who was a cabinet member, resigned his post, accusing the government of lack of policy and planning.

Among the first to realize that a viable alternative had to be sought outside the old party framework was Shulamit Aloni, who courageously formed on the eve of the last elections her "Citizen's Rights Party." To everyone's surprise, Aloni's group, with few resources, captured three Knesset seats. It introduced into the Knesset a new spirit of accountability, though its small size limited its effectiveness. (One of its founders, K. M. Marcia Friedman, an immigrant from the U.S.A., became the champion of women's rights.) Eventually, this promising beginning floundered on personality differences and lack of grassroots support. Subsequently Aloni tried to establish with Lova Eliav a left-leaning coalition of reform groups called Ya'ad; but this group too was disrupted because of personality differences. The malaise inflicting Israeli politics did not spare the first efforts of reform.

More recently there is a growing restiveness among many public figures who were politically passive. The press reports frequent meetings between reform-minded personalities that may eventually result in the formation of new reform parties, or a consolidation with existing ones. The famous archeologist and former chief of staff Prof. Yigael Yadin broke years of political silence and vigorously challenged the government with severe criticism. He recently announced that he will run for election on an independent list together with ex-generals Tolkowsky (former chief of the Israel Air Force and head of the IDB Investment Corporation) and Amit (who is the head of Koor, the Histadrut Industrial Combine). Generals Sharon and Yariv are also very active, as is Prof. Ezra Sohár, whose book *In the Grip of the System* acted as a catalyst for many reform minded people. General Sharon recently announced his intention of forming a new Jewish

movement in Israel and in the diaspora that will support far-reaching political reform in Israel.

The most notable group, so far, in terms of persistence, steady growth, and a sincere effort to establish grassroots democracy is *Shinui* (change), which is often associated with the name of one of its founders, Prof. Amnon Rubinstein. *Shinui* was formed in March 1974 by a group of people whose livelihood did not depend on a political career, and who could therefore pursue policies that would upset the status quo. It is a centrist liberal party. It seeks to reform political life in Israel and to overcome voter apathy by setting an example of how a democratic political party should function. Every member of *Shinui*'s 61-member council is elected by all the members in a secret ballot; none "secures a seat" by a nominating committee. The 12 members of the Executive Committee and its chairperson, also elected by the membership, are periodically rotated. Conventions are held annually. All party-bodies meetings are open to the membership, who can also present items for the agenda. Party employees cannot hold elective office.

Shinui did not seek to establish itself on the charisma of a leader or to embrace a dogmatic ideology. Task forces were formed from among qualified and interested members to draw up a platform, and their suggestions were debated in all the branches of the party. Anybody could suggest amendments and revisions before the platform was voted chapter by chapter by the whole membership.

Operations were financed by membership dues and contributions of sympathizers who responded to the party's ads in the press and its comments on issues or policy statements. *Shinui* revived the practice of peaceful political demonstrations and the signing of petitions as means of mobilizing and involving public opinion. *Shinui* can serve as a catalyst for reform in other parties, demonstrating how a party can be based on grassroots support and reflect the will of its constituency.

THE CHANCES FOR POLITICAL REFORM

After decades of political stagnation Israelis became accustomed to treating politics with despair, politicians with derision and cynicism. In Israel, *politics* became an even dirtier word than it is elsewhere. Such attitudes contributed to a further deterioration of the political system, since few self-respecting people want to become involved in politics. This also poses a grave danger to the future of Israeli democracy. When people become convinced that democratic institutions do not work, they look for authoritarian solutions.

Shinui's growth from a small group of concerned people to a political movement with more than 30 branches in all parts of Israel, and with considerable impact on policy even before running candidates in an election (*Shinui* had already succeeded in stopping the outright financing of political parties from funds collected in the diaspora and served as a catalizer in tax reforms and in deliberation on economic emergency plans) is most remarkable and hopeful, particularly in light of the Israeli background and the short time that has elapsed since *Shinui* was founded. If you add to these the fact that *Shinui* is based entirely on voluntary effort and contributions, its successes seem nothing short of miraculous. Other parties in Israel, possessing enormous resources, have few volunteer workers and no dues-paying members. If *Shinui* maintains the same rate of growth until the next elections (scheduled for November 1977) it stands a good chance of capturing a considerable portion of an unusually high uncommitted vote, which recent public opinion surveys put at 40 percent.

If *Shinui* could capture seven to ten seats in the next elections, it could replace the religious bloc as a potential partner for coalition forming, and could use the considerable political leverage that such a position would grant it to institute electoral and other vital reforms.

But *Shinui* faces an uphill fight in its efforts to mobilize people and resources. Israelis are simply exhausted by the burdens of the heaviest taxation, and by defense duties (sometimes amounting to 45 days a year!). They have little left to give voluntarily, either of their time or of their resources. They are also discouraged by the failure of other attempts to change. *Shinui* must address itself not only to the burning issues affecting Israel, but to basic voter education, to fighting apathy and cynicism by explaining that democracy means participation, that despair is bad counsel, that an alert electorate can demand accountability from its leaders. Denied access to the airwaves (television and radio are a government monopoly) and given only reluctant coverage by most of the press (which is partly party owned, partly dependent on the "establishment") *Shinui* had to buy costly advertising space to bring its message to the public. It has spent most of its budget on such messages, close to two million Israeli pounds raised from its supporters (a vast sum for an Israeli voluntary organization, but peanuts compared to other parties' budgets where allocation for only one member of the Knesset amounts to I.L. 420,000 annually!).

WHY MUST AMERICANS SUPPORT POLITICAL REFORM IN ISRAEL?

It is with this background in mind that all those who believe that democracy is vital to Israel's survival should help alternative voices such as *Shinui's* be heard.

Even if you do not fully endorse every facet of the program of reform groups, they still deserve fervent support as responsible critical voices. They provide Israel with a sorely needed watchdog (such as Common Cause or Citizen's Lobby in the U.S.A.) maintaining vital checks and balances on the unbridled power of the establishment.

To expect that Israelis should "go it alone" in political reform is unfair. They cannot alone overcome "the system" that controls their lives, which is financed (at least in part), however inadvertently, by assistance from the diaspora. Finally, helping *Shinui* and other groups devoted to political reform amounts to taking out an insurance policy on a democratic Israel.

AMERICAN JEWISH ARCHIVES

APPENDIX: SOME ASPECTS OF THE *SHINUI* PLATFORM

1. Foreign Policy and Defense

Israel's foremost goal is peace. However, because of the depth of Arab enmity and the bitterness and hatred that the conflict engenders, the peace-making process will, at best, be a drawn-out affair, marked by failure and disappointments as well as advances. It might impose on Israel another military confrontation.

The major stumbling block to peace is the Arab's refusal to accept an independent Jewish state. But an additional difficulty stems from the fact that, in what was Palestine, two peoples, the Israelis and Palestinians, each having rights to self-determination, existed. Peace will not come until a solution is found to the Palestinian problem. A peace settlement must be predicated on three factors: on a Jewish majority in Israel, on the removal of a military threat from Israel's population centers, and on a solution to the Palestinian problem.

Israel must regain the initiative by presenting a comprehensive peace plan, and participating in the Geneva peace talks. Step by step agreements should be worked out only as part of a comprehensive scheme that will formulate the principle of a final peace settlement. Intermediate agreements should be based on wide ranging demilitariza-

tion and on direct cooperation between Israeli and Arab truce supervisory teams. They should also include cooperative arrangements in areas such as transportation, tourism, etc. Time works in favor of only those who take advantage of it, and Israel could gain by initiating action instead of defensively following events initiated by the Arabs.

2. Economic Policy

The primary goal in this area must be economic independence. The government's disastrous policies resulted in low industrial productivity and bad labor relations, and these are reflected in the ever worsening balance of payments. Huge budget deficits further erode Israel's productive capacity. As a result the country faces economic collapse, the threat of mass unemployment, and dangerous social unrest.

Shinui is calling for a fair distribution of the heavy burden that Israelis will have to bear to put their economic house in order. This can be achieved by insuring fair wages for employees, by balanced taxation, and by the eradication of favoritism. The problem of Black Capital that bedevils the Israeli economy must be boldly faced, and tax evasion severely curtailed.

Shinui called for a tax reform, and by setting an example in one of its founder's factories of how it could be put into practice, helped bring such a reform into being. It has now prepared a three year emergency economic plan, designed to bring about economic independence by shifting 100,000 workers from nonproductive to productive sectors, thus doubling Israel's G.N.P. and increasing its exports. *Shinui* is calling for radical reform in labor relations and for breaking up of monopolistic practices in utilities and services. It further calls for extreme belt tightening in municipal and government services and for putting all government and public enterprises on a profit basis.

These ideas are now being embraced by other parties as well, including the parties in power, yet little is done to implement them. The political establishment is so weak that it prefers a status quo, however disastrous.

3. Domestic Social Policy

Shinui is demanding the drawing up of a constitution to establish the government on the rule of law and protect the individual from abuse of authority. With many others, *Shinui* is calling for a reform of the electoral system so that the government better reflects the will of the

people and elected officials are more accountable to their constituencies.

Shinui insists that the government strictly enforce the rule of law and stop tolerating the breaking or ignoring of the law by powerful pressure groups.

Shinui is calling for a reform of the welfare system that would substitute rehabilitation projects for handouts. The lot of the underprivileged segment of society should be improved by assuring some a minimum income to prevent them from falling below the poverty line, by creating an open society where people are rewarded for their toil and have a chance to make a decent living from labor, and by providing educational opportunities that will enable people to transcend a deprived background.

If you are interested in supporting reform efforts in Israel,
please write to:

Association for Political Reform
Apt 4C — 58 West 68th Street, New York, N.Y. 10023

Asker Tatman

Rubenstein asks for 4-5 names

Erwin Shaw - J.C.C. Detroit

Garry ~~Sasha~~ Schach

22.12.26
Rafi Blumenfeld's committee

הצעת
Suggestion for Minister to the Diaspora

1. I know our principles are not to add ministers, but this one is crucial, and need not add to total, because there are many ministers, י'א 'ס
2. Jews relate to Israel (not govt, or Agency) but they normally think of Flag, ministers, army, State.
3. Our relations to them, and their relations to us will be deeper and sounder if we connect them to the government - not some intermediary agency. It is a myth that the Zionist movement represents them. The whole set-up ^{of the Agency} is artificial & is only a handful of people - officials & laymen.
4. Am not worried about questions of "legality" of direct relationship. Australia, Canada, other countries have offices all over world, encouraging immigration. Even regarding money, the government can set up independent corporations to handle tax-deductible funds. U.S. government understands full well how things work.

5. Duties of Minister

A. To serve the Diaspora in fields of their major concern where they need help: local education (teachers, setting up ^{day} schools, summer camps, etc.); hasbara, to keep them posted on what is happening; (occasional minister speaks to Presidents Conference, but there is no connection except via with president & hanhala of every local federation); fund-raising (for big organizations and small); religious needs.

B. To stimulate the Diaspora in fields where we want them to do more: aliya, shnat shervit, sending students, organizing business investments, exports

6. Methods of organization

- A. Set up independent offices - eg. for Aliya
- B. Establish a Nispach in embassies (in cooperation with Foreign Ministry)
- C. Cooperate with ministries inside Israel on various projects (e.g. Commerce & Industry, Education, etc.)

רח' שי"ר 5, תל-אביב
טל' 225 606 - 220 350

התנועה
הדמוקרטית
לשינוי

March 17, 1977

Rabbi Samuels
Headmaster
Leo Beek High School
P.O. Box 6283
Haifa

Dear Rabbi Samuels:

I read the copy of your letter to Rabbi Lelyveld with some amazement. I have not changed my mind on State and Religion issues. On the contrary, I have just published a book in which I reiterate my philosophy in no uncertain terms.

True, there are different views within the DMC. The issue has not been resolved yet. I'm doing all I can to convince the DMC to adopt a liberal platform on civil liberties, equality of all Jewish communities and religious freedom. On the issue of civil marriage and similar problems, we may grant our members in the Knesset a free vote.

At any rate, the DMC is still in a formative stage and your influence can have an effect on the National Council, which will have to adopt the party's platform.

Sincerely,

A. Rubinstein

Amnon Rubinstein

cc: Rabbi Lelyveld
Addi Assabi
Herbert Friedman ✓

call Manfred
+ discuss with him

הצעת מצע י"דת ומדינה

טיוטה שניה

הקדמה

1. העם היהודי התקיים מאז ומתמיד הודות למסורתו ההיסטורית ששיקפה מידוג ייחודי של לאומיות ודת. מאז תקופת האמנציפציה שני המרכיבים האלה גם יחד עברו שינויים מהותיים בקרב בני-עמנו, אך כדי להמשיך ברציפותה האותנטית של היהדות ולחזק את קשרינו עם אחינו בתפוצות, חייבים אנו במדינת ישראל לשמור ולחדש את מסורתנו ההיסטורית.
2. מדינת ישראל היא מדינה יהודית. עובדה זו מתבטאת בחייה הציבוריים של המדינה, במערכת החינוך והתרבות, בימי מנוחה רשמיים ומועדי ישראל, בתכניות רשות השידור, בנוהלי צה"ל, בהלכות המשפט העברי ובהתייחסות של כבוד למסורת ישראל. תנועת ד"ש תשאף לשמור על רוח זו, תוך הבטחת חופש דת ומצפון לכל תושבי המדינה.
3. ההרבות הדתית של העם היהודי היא נחלתו ההיסטורית של כל העם, על כל זרמיו ומפלגותיו, ואיננה חלקו הבלעדי של איזה שהוא זרם ביהדות. אנו ערים לקטניות ההולכת ומתגבשת בישראל בהחוס הדת היהודית, אך אין אנו משלימים עם האפשרות של פיצול העם היהודי בישראל ליטני מחנות עוינים ומתנכרים זה לזה. קיים צורך חיוני להביא את העם היהודי בישראל לידי אחדות רוחנית איתנה בהסתמך על המסורת היהודית ההיסטורית, ועל חידושה תוך גישות פלורליסטיות בדרך של פיתוח אורגני מתמיד.
4. מפלגה ד"ש קוראת לעם היהודי בישראל להתנער מפוליטיזציה של הדת מחד, ומהתנכרות לתרבותנו ההיסטורית מאידך, ולאפשר לדורות יהודיים חדשים במדינה, הרחוקים ממקורות האיבה ההדדית והדוגמאטיות בנושא הדת, להתאחד ולהתגבש לעם אחד תוך סובלנות הדדית ואהבת ישראל.

עקרונות

1. כדי לשמור על אחדותו של עמנו בישראל, וקשריו האורגניים עם העולם היהודי, מוטלת עלינו החובה כחברה יהודית לשמור על עקרונות ההלכה בדיני אישות תוך שאיפה לתקן את העיוותים המוסריים.

על המדינה להשתתף במימון השירותים הדתיים לכל תושביה. *Govt support of religious services*

3. התנועה בעד אכיפת הכשרות בכל המפעלים בבעלות המדינה. תעודת הכשרות, כפי שהיא ניתנת על-ידי המוסדות המוסמכים באה לאשר את כשרות האוכל בלבד. יש למנוע הונאה בכשרות, ובד בבד את הפיכתה לאמצעי לחץ בתחומים אחרים. *enforcement*
enforcement of Kashrut in all govt institutions

2/..

what about
separation of church & state?
Rok Hansen
civil marriage between Jews

בהתאם לעקרון הפלורליזם הדתי והתרבותי החייב להנהיג את דרכי החברה בישראל בתחום הרוח, יש להכיר בזכותם של הורים יהודים במדינה לבחור עבור ילדיהם חינוך ממלכתי, חינוך ממלכתי-דתי, או חינוך עצמאי, להבטיח את המשאבים הכלכליים המתאימים לדרכי חינוך אלה תוך אחריות ממלכתית עבור תכניות הלימודים ורמת ביצוען בכל דור.

Freedom of education

יש להבטיח אי-הפליה מטעמי מצפון דתי בקבלת אדם לעבודה ובקידומו המקצועי.

no discrimination for religious reasons

כל צעיר וצעירה יהודים בישראל חייבים לשרת בצה"ל. בתנאים מסויימים הכרוכים במניעים דתיים כנים, ועל פי קריטריונים מוגדרים, ניתן להמיר שירות צבאי בשירות לאומי, שיוגדר על בסיס חלוקה צודקת של הנטל.

Freedom to choose service in army for religious reasons

בתחום הדת וההצפון, תנועת ד"ש מכירה בחופש האדם לנהוג לפי השקפותיו בחיינו הפרטיים תוך יחסי סובלנות לדולת. יחד עם זאת, היא מכירה בזכות המאבק הדמוקרטי בעיצוב צביון הדתי המיוחד של שכונות.

Freedom of conscience, but recognize religious neighborhoods

בנוגע דת ניתן חופש הצבעה לחברי תנועת ד"ש בכנסת בהתאם למצפונם. יחד עם זאת, מפלגה ד"ש חותרת לשלמותו ולחידוקו הרוחני של כל העם היהודי, הן בישראל והן בגולה, על-ידי חינוכו לכבד את המסורת היהודית ההיסטורית ופיתוחה. ברוח זו התנועה לא הקיים פעולות וכנסים בשבתות ובחגים, הכרוכים בחילול שבת. מוסדות התנועה לא יהגשו בשבת או בחגים.

Freedom of conscience to present members No meetings on Shabbat

31.1.77

הערות נא להפנות למנפרד גרסטנפלד, טלפון 02-64183, ירושלים.

לכבוד

ג. א. נ.
רחוב אילן זאביה 15
ירושלים

ג. א. נ.

הננו פונים אליך כמועמד/ת התנועה הדמוקרטית לשינוי לכנסת ו/או למועצה הארצית, וברצוננו להפנות את תשומת לבך לשאלות מרכזיות בתחום נושאי היהדות.

כידוע, נקבע כעקרון שלכבדרי התנועה ינתן חופש הצבעה בנושא דת ומדינה; על כן חשובה עמדתך האישית בנושא זה.

מתוך הכרה במרכזיות שנועדה לתנועה בחיים הציבוריים של מדינת ישראל, ומתוך דאגה לשלמות העם בישראל ולחיוזוק קשרינו עם אחינו בתפוצות, אנו משוכנעים שעלינו להתנער מפוליטיזציה של הדת מחד וממתכרות לתרבותנו ההיסטורית ולערכים המרכזיים של היהדות מאידך, תוך אמונה שעקרונות אלה הם בסיס לקיומנו במדינה.

על כן מוצאים אנו לנכון לפנות אליך ולבקשך להתייחס לשאלות הבאות:

1. מהי זיקתך לערכי הדת ומסורת ישראל ?

2. איזה אופי צריכה, לדעתך, התנועה לשאת בנושא דת ומדינה, והאם חשבת על יוזמות לשינויים בתחום זה; אם כן אלו שינויים קונקרטיים בדעתך ליזום?

3. כידוע, נאלצת התנועה לגשת לבחירות הנוכחיות תוך לחץ זמן, בבחירות יחסיות ארציות, בחודשים הראשונים של קיומה ובטרם גיבוש מלא של עקרונותיה. על כן האם תפעל, בנושא דת ומדינה, לפי רוח העקרונות הנזכרים לעיל, במסגרת המצב החוקי הקיים, עד שנושא זה יזכה לטיפול מעמיק ועד לגיבוש התנועה ?

רבים מחברי התנועה ואוהדיה מוטרדים מאי התייחסות התנועה לנושא, ולפיכך יש לעמדתך משנה חוקף וחשיבות בקביעת תדמיתה של התנועה בעינם ולמידת התמיכה בה.

לתשומת לבך, ההחלטה לפנות אליך התקבלה בחוג רעיוני של חברים בתנועה שדן בנושא דת ומדינה.

ב ב ר כ ה

חברים בחוג רעיוני בנושא
דת ומדינה

נ.ב. בתשובה נא לפנות אל:

שושנה בן דור,
יהודה בורלא 26/28, ניות
ירושלים

טלפונים מס. 02-526782; 02-535732
02-810532

שאלות הנשאלות בדרך כלל ותשובות קצרות עליהן

1. מה השינוי ובאלו תחומים?

התנועה הדמוקרטית לשינוי, הנה התגבשות של כח פוליטי חדש המבוסס על הכוחות החיוביים הקיימים במדינה, שבמשך שנים רבות התנזרו מהפוליטיקה. עובדה היא שתוך מספר חודשים הצטרפו 35,000 אנשים לתנועה, ו-80% בחרו את מוסדותיה בתהליך דמוקרטי למופת. תופעות אלה בלבד הנן שינוי משמעותי בחיים הציבוריים שלנו. הפוליטיקה היא של הכלל, של כל אחד ואחד, לא רק בתאוריה אלא הלכה למעשה. מובן שזו רק התחלה, ומצעדים ראשונים מוצלחים אלה אנו מתכוונים לצעוד במסע ארוך אך עקבי לעבר ישראל יפה, טובה ונעימה יותר ומקובלת יותר על אזרחיה. כולנו רוצים להיות עם חופשי בארצנו, אך ד"ש רוצה גם לפעול להגשמת החלום הזה באמצעים הדמוקרטיים ביותר - באמצעות הפוליטיקה.

באופן סטנוגרפי השינויים המרכזיים שאנו מתכוונים לבצע הם בתחומים הבאים:

1. הדגש בנושאי משק, חברה, ומוסר -

התנועה, מבלי שתזנח לרגע את הפעילות והכוננות בנושא הבטחון והשלום, באותה עת עצמה, לא תאפשר לנושאי הבטחון, השלום ומדיניות החוץ לשמש תירוץ לדחיקתם ולדחיקתם של נושאי פנים, חברה, משק, מוסר, וחינוך. נושאי העצמה הפנימית יזכו על ידנו להתייחסות יסודית.

2. פיזור הכח הכלכלי -

סיום השיטה לפיה כל משק הארץ מנוהל ממשרד מרכזי אחד בקריה בירושלים. תפקיד הממשלה להניח תשתית, לא להיות קבלן בפועל של נושאי המשק, - רצויים מוקדי כח רבים ומגוונים כגון: חלוקת המדינה לאזורי כלכלה, תעשייה וכו' כשכל אזור ממנה על בעיותיו הייחודיות.

3. ריכוז השרות -

צמצום הבירוקרטיה והקטנת האינפלציה באמצעות צמצום מנגנונים ומספר משרדי הממשלה וקביעת המשרדים על בסיס פונקציונלי זאת אומרת רכוז משרדים העוסקים בנושא משותף תחת גג יעיל אחד. ולא חלוקה למשרדי משנה משיקולים קואליציוניים. קופת חולים ממלכתית אחת. שתבטח את כל הציבור במקום המנגנונים הרפואיים הרבים הקיימים כיום, שכולם במימון ציבורי ושאינם מבטחים כיום את כל האוכלוסיה.

4. מערכת שכר סלקטיבית -

יצירת קשר בין המאמץ, התפוקה, ההכשרה, היעילות והכשרון לבין השכר. קידום השכר לא יהיה אוטומטי, על יסוד ותק, או השתייכות לקבוצה בעלת ועד קיף.

5. מנהיגות הנותנת דוגמא -

נעמיד לרשות הציבור צוות מנהיגות שלא דבק בו רבב, בעל יכולת עשייה, והפועל תוך מתן דוגמא אישית. צוות מנהיגות המעורר אמון העם להתנהגות בלתי שגרתית ולנכונות לוותר ויתורים אישיים למען טובת הכלל. צוות שחאזן חלוקה צודקת של הנטל הלאומי. צוות אשר יחדש את ההזדהות בין האזרח והמנהיגות - בין הפרט למדינת ישראל.

6. הקפדה על קיום החוק -

חקיקת חוקים שהציבור יכול לעמוד בהם. יישום מדויק וקפדני של החוקים, ושמירה על קני-מידה שווים ואובייקטיביים לכל.

2. מתי תפרסמו תכניות מפורטות ?

התכניות המפורטות בכל תחום ותחום מתפרסמות בגמרים אלה בעתוננים, מיד לאחר שהגופים הנבחרים שבחירתם נעשתה רק ב-15.3.77 דנו ואישרו כל פרק ופרק. נא עקבו אחר הפרסומים בעתונות. נשלח לכם חומר בכתב, אם תרצו זאת.

3. כיצד יבוצעו השינויים ?

אנחנו מציגים מטרות שלהשגתן נפעל. לשם כך הקמנו צוות שנבחר בבחירות על ידי רבבות החברים בד"ש. היכולת להשיג את המטרות הללו בפועל, כולן או חלקן, תלויה במידת הכוח-שנקבל מן הציבור כדי להגשימן.

4. למה להאמין לכם ?

העובדה שראשי רשימת מועמדינו לכנסת הוכיחו דוגמא אישית ברישור על עמדות למען עקרונות. כמו כן קיימנו את שיטת הבחירות עליה הצהרנו והודענו כי אנו מוותרים על חלק ממימון המפלגות המופרז. כל אלה מעידים כי אנו מקיימים נאח את אשר אנו דורשים. אנו רוח רעננה על שרשי הארץ הזו, שאין לנו "חובות" לעבר גופים ומסגרות "מעודפים" וכו'. אין לנו התחייבויות במשחק הפוליטי של "שמור לי ואשמור לך". ומעל ומעבר לכל אנו מתכוננים לשרת את המדינה ולא להפכה לכלי שרת בידיו. אנו רוצים לחסל את השאלה החרונית "מה אפשר כבר לעשות ?" בעזרת הכוח שתתן בידיו נמצא גם עבורך מה לעשות לשם שינוי.

5. מדוע יש תככים בתוככם ?

יש ויכוחים וחילוקי דיעות. אלה לגיטימיים ומובנים בתנועה גדולה וחדשה שמעניקה את זכות ההשפעה והביטוי לכל אחד מחבריה. המוסדות המנהיגים את התנועה, המועצה, במזכירות, הנציגות הנבחרת לכנסת, וועדות המצע עובדים בהרמוניה מלאה. למחרת הבחירות הפנימיות היו, מדרך הטבע, מספר אישים מאוכזבים אך כל נסיון להאריך את משך חייהן של אכזבות אלה, שפגו לאחר זמן קצר, אינו אלא נסיון של מפלגות יריבות לנצל רגשות אלה לתעמולתן כנגד התנועה. האוירה שרורה בתנועה היא אוירה של שיתוף פעולה מלא ועבודת צוות למען השגת המטרה היעודה ואין בקרבנו "תככים" שהם דוקא מסימני ההיכר של אלה המנסים למצוא פגמים בנו. כמובן שנסיונותיהם של גורמי החוץ הללו נעזרים על ידי כלי התקשורת שמטבעם הם באים להבליט את הרע ולא דוקא את הטוב. לדוגמה: כשעשרים ושבעה אלף חברי התנועה - כ-80% מכלל החברים באו מצונוס וללא ארגון להצביע בבחירות הפנימיות, הכתיר אחד העתונאים ידיעה זו בכותרת: "200 טפסים נפטלו בבחירות בד"ש".

6. האם התנועה הדמוקרטית לשינוי סוציאליסטי ?

התנועה הדמוקרטית לשינוי היא תנועה ישראלית המסיבה לכל נושאי המציאות הישראלית ואין אנו מקטלגים את עצמנו במסגרות ומונחים דוגמתיים: אם סוציאליזם פירושו קידום שכבות חברתיות נחשלות - אנחנו סוציאליסטים. אם סוציאליזם פירושו ריכוז המשק ביד אחת ופוליטיזציה שלו - אזאי - אין אנו סוציאליסטים.

7. האם אין פניכם להפיכת מנהלים ?

בשוות שלנו מצויים בעלי נסיון פוליטי, אנשים שלא היו בפוליטיקה והצליחו במעשיהם במקצועות השונים וגם מנהלים. העדר ניהול נכון ויעיל הוא אחת הרעות-חולות של המדינה ואנו מברכים על כך יש בראשנו אנשים שאינם רק "נותני עצות" ואשר בצד מחשבה פוליטית הם גם בעלי כושר עשייה וניהול.

8. האם אינכם "סופרמרקט" של דיעות. אין "הולך" זורע עם רובינשטיין ?

העדר אחידות מוחלטת וקיום גוונים של דיעות הוא סימן היכר של תנועה רחבת היקף. עם זאת כל הגוונים שבתוכנו הם במסגרת עיקרי המצע שעליהם מסכימים כולם, ואין בתוכנו קיצוניים לכיוון כלשהו. אדרבה, בתחום המשקי הגוונים בתוכנו מצומצים יותר מן הפערים, כבליכוד לדוגמה, בין ח"כ שובל, הקפיטליסט

ובין ח"כ דוד לוי, הטוען כי הוא מדבר בשם העובדים, או במערך הפער בין הביצועים ג'ד יעקובי ובין איש הנחללות הרדיקלי חביב שמחוני. גם בתחום המדיני אין הפער בתנועתנו גדול יותר מהפער בליכוד, למשל, בין ח"כ יחזקאל פלומין המצדד בישראל פלשתינאית ובין נביאית ישראל השלמה גאולה כהן. או במערך, בין איש ארץ ישראל השלמה ח"כ דוד קורן ובין המינימליסטית חייקה גרוסמן. בטה"כ נגענו למצע מוסכם ומקובל על כל מרכיבי התנועה בנושאים המרכזיים והצוות שלנו פועל בהרמוניה מלאה. גרני הרקע והמוצא השונים גורמים להפרידה הדדית של רעיונות ודרכי ביצוע.

9. האם אינכם "אנשי השיטה" ויצירי השיטה?

יש בין אנשינו כאלה שמאז ומתמיד היו באופוזיציה חריפה לממסד ושיטותיו. לדוגמה ח"כ לשעבר שמואל תמיר או בנימין הלוי. יש בינינו כאלה שהיו קרובים לחוגי מפלגת השלטון. אך משהכירו אותה ואת דרכיה עזבו מרצונם לשם בניית מכשיר חדש. כאלה הם לדוגמה, מאיר עמית ודוד גולומב. יש בינינו כאלה שעד כה לא היו קשורים כלל לפעילות המפלגתית ועתה, נוכח חומרת המצב, זנחו את עיסוקיהם ועברו לעשייה הפוליטית. המשותף לכל הצוות המוביל של ד"ש הוא, היות כל חבריו אישים שעזבו עמדות נוחות ועברו למאבק פוליטי ללא שיריון מראש או הבטחה כלשהיא. לדוגמה מאיר זורע שעזב את מינהל מקרקעי ישראל, עמית שעזב את כור ועוד. זאת הם עשו אך ורק מתוך תחושת החרדה לנושא הכלל לאומי בבטחון בכלכלה בחברה ובמוסר.

10. מה החתך העכשווי של חברי התנועה?

לתנועה כיום עשרות סניפים בכל רחבי הארץ: בסביון, בשכונת התקווה, עיירות פיתוח, באופקים ובתנועות הקיבוציות, ביישוב היהודי ובכפרים לא יהודיים. 40 אלף חברינו עד כה הם חתך מייצג של כל חלקי האוכלוסיה ושכבותיה. בהתאם לכך פעולתנו בכנסת, בממשלה, בהסתדרות ובעיירות תביא לידי ביטוי את היותנו תנועת-עם.

11. מימון התנועה, כיצד?

משלושה מקורות: המקור האחד הוא מישי החבר ותרומויות עממיות של חברים. גם בכך "עשינו" הסטוריה, בניגוד להרגל המקובל בישראל כי המפלגה נותנת טובות הנאה לחבר, אצלנו כל חבר תורם לתנועה. באופן זה אספנו מתרומות קטנות למעלה מ-2.9 מליון ₪. המקור השני הוא תרומות אישיות בסכומים ניכרים יותר הבאות ממספר אוהדים בעלי יכולת. המקור השלישי יהיה, במידת הצורך, הוצאות שניקה על חשבון מימון מפלגות המגיע לנו לאחר הבחירות לכנסת בהתאם למספר חברי הכנסת שנזכה. התנועה הדמוקרטית שלינוי מחייבת עקרונית את עצם קיומו של מימון ממלכתי למפלגות מהתהליך הדמוקרטי. אבל ד"ש טבורה שהמימון צריך להיות מותנה בקיום נהלים, בהליכים דמוקרטיים במפלגות, בפיקוח על הכספים. כך ברור לנו כי שיעור מימון המפלגות כיום הוא רב מדי למדינה ענייה כשלנו. פנינו למפלגות האחרות בהצעה לקצץ מרצון בגובה המימון הממלכתי מאחר והן מטרבות להענות לפנייתנו זו, אנו מודיעים באורח חד צדדי כי אנחנו נותר על חלק משמעותי במימון הממלכתי בשיעור שייקבע על ידי מועצת התנועה.

12. היכן הייתם 20 שנה?

חלק מאתנו היה בעשייה הפוליטית הפעילה. חלק בעשייה אחרת. חלק אחר מורכב מצעירים לגמרי. חומרת השעה מזעיקה את כולנו לרכז היום את כל יכלתנו בנושאים הציבוריים והכללי לאומיים. היום ברור כי אסור להשאיר את הנושאים המרכזיים של חיינו בידי אלה שהביאו אותנו עד למצב הקשה הנוכחי בהיותם בשלטון או בהיותם אופוזיציה בלתי פעילה ומפחידה. אתה יודע את התשובה בדיוק כמוני - איפוא הייתם אתם 20 שנה? לא נתנו לך ולנו לעשות כלום. אלא העמידו אותנו לפני מציאות שהיום הפכנו לקרבנותיה. התחושה שבסוף התהליך הזה היא הרצון, כן לשנות. כן להיות שותפים בעשייה יוצרת, ולא קרבנות של שיטת המפלגות. תחושה זו היא המניע העיקרי להתקבצותנו כתנועה ובקשתנו אליך לתמוך בנו.

13. עם מי תלכו לקואליציה ?

השאלה היא לא אם מי נשתתף בקואליציה, אלא, על פי איזה עקרונות נבחר את שותפיו: פעילות מיידית לביעור שחיתות; כלכלה בלתי מפלגתית, נכונות מיידית לאמצעים רדיקלים ליקיצוץ האינפלציה, חתירה פעילה לשלום ולבטחון, צמצום, למחרת הבחירות, של כפילויות וממשל פונקציונלי, החדרת שיטה של קשר ישיר בין הנבחר לבוחר, וחקיקה ללא דיחוי של חוקה לישראל הם כמה מהעיקרים שבהם לא נתפשר ושעל פיהם נבחר את השותף שלנו בשלטון. עוד ברור כי מסתמך מצב בו אנחנו נרכיב את הממשלה, או, כי בלעדנו אי אפשר יהיה לכונן אותה. כוחנו לחייב מפלגות אחרות לקבל את מלוא תנאינו אלה ולנהוג לפיהם תלוי במספר המנדטים שנקבל בבחירות. לסכום הבעיה היא לא עם מי נלך אלא אל מה נלך, וכאן על כך חשוב לנו קולך כדי שנוכל להתמודד מעמדת כוח.

14. אינכם מערך ב ?

לפני הבחירות הפנימיות כתבו עתונאים מסוימים כי 'אנחנו מערך ב'. לאחר הבחירות הפנימיות כתבו אותם עתונאים עצמם כי אנחנו "סופר ניצים" מה שמוכיח כי כל ההגדרות האלה הן מוצרים של גורמים וכוחות עוינים לתנועתנו. אנו תנועה פוליטית - ישראלית חדשה השואפת לאגד בתוכה את כל הטוב והחיובי של עם ישראל, וישפטו אותנו מעשנו ולא התגים שהדביקו בנו גורמים פוליטיים כושלים ומכשילים.

15. מה יהיה מבנה הממשלה ?

מבנה הממשלה וחלוקת תיקיה יהיו על הבסיס התפקודי היעיל והחסכוני ולא חלוקת שלל של המשק הלאומי בין חברות הקואליציה. אנחנו נצמצם את מספר משרדי הממשלה. ובכך נחסוך ובעיקר נקטין את הצורך ל"מאוס בין משרדי", שהוא אבי אבות הביורוקרטיה "והלך ושוב". נרכז במשרד אחד נושאים המחייבים טיפול משותף ובכך ניתן משקל כבד יותר למשרדים המטפלים באיכות החיים, ובעיות היום-יום של האזרח. מה שנכון לממשלה הפדרלית של ארה"ב (10 משרדים) או לשווייץ (8 משרדים) נכון, בנושא זה, גם לישראל.

16. כיצד מבטיחה התנועה הדמוקרטית לשינוי שהיא עצמה לא תסתאב ?

הערובה טמונה בשיטה הדמוקרטית שאנו מטילים על עצמנו. באפשרות המתמדת לחלופים פנימיים ובפקוח הקבוע של הציבור על ממלא תפקיד, כפי שמבטיחה שיטתנו.

17. האם אתם מצדדים בקיום סמכות לראש הממשלה לפטר שרים בממשלתו ?

בהתאם לגישתנו הפונקציונלית אנחנו מצדדים במתן סמכויות רחבות יותר לראש הממשלה. כאשר תהיינה לו סמכויות תחול עליו גם מלוא האחריות, וראש הממשלה לא יוכל אז לתרץ כשלונות בהעדר כוח לבצע דבריו. לפיכך מחייב, לדעתנו, מימשל תקין כי לראש הממשלה תהיה סמכות להחליף שרים ותפקידים בממשלה, שבראשה הוא עומד.

18. למה עוד מפלגה ?

תנועתנו כבר הוכיחה שאיננה "עוד מפלגה" אלא היא כח מרכזי שיכיל בתוכו גם כמה גורמים פוליטיים שעצם קיומנו, בגוף גדול, גרם כי הצבור לא יראה צורך בהמשך קיומם. עוד לפני כניסתה לכנסת כבר הצליחה תנועתנו לחולל שינויים חשובים שמפלגות לפנינו לא הצליחו לחוללם. לדוגמה - חיטול ועדות המינויים גם במפלגות האחרות, כצעד לחיקוי הדמוקרטיה המוחלטת שלנו.

19. מה עמדת ד"ש בעניני חוץ ובטחון ?

מצע הועדה המדינית כפי שהוצגו באספת עתונאים בחודש מרץ ש.ז. ותובא לאשור במועצת התנועה.

מדיניות לאומית לבטחון ולשלום :-

החתימה לשלום -

המטרה המרכזית של המדיניות הישראלית חייבת להיות חתימה לשלום קבע באזור, שלום שיבטיח את קיומה, עצמאותה ובטחונה של ישראל.

נכונות לפשרה -

לעם ישראל זכות היסטורית לארץ ישראל, ולמרחביה חשיבות בטחונית רבת-ערך, עם זאת, מחייבת החתימה לשלום ושמירת אפיקה היהודי - דמוקרטי של מדינת ישראל נכונות לפשרה טריטוריאלית, תוך הבטחת תנאי בטחון, כחלק בלתי נפרד מהסכם שלום, חוזי ומעשי, שיביא לנורמליזציה של החיים באזורנו. משמעותה של נורמליזציה זו תהא ביטול החרם הערבי ותעמולת האיבה, שיש חפשי, גבולות פתוחים, חלופי שגרירים, קטירת יחסי מטחור ותיירות, חילופי מידע ושיתוף פעולה כלכלי כלל-אזורי.

גבולות בטחון

עם ישראל שואף לשלום אמת עם שכניו, אך שלום כזה, החיוני לשני הצדדים כאחד, תלוי ברצון הדדי כנה. על ישראל להשקיע, איפוא מהגשת תכניות סופיות ומפורטות, כיון שבשלב הנוכחי אף אחת מהן אינה מקובלת על הצד השני. מכל מקום, בהסכם השלום יובטחו גבולות בטחון לישראל, כשבמזרח גבול הבטחון הוא הירדן, בצירוף שטחים מערבה לו, החיוניים לשליטה בטחונית בו. יש להתנגד לנסיגה כלשהי בגזרה שאינה מעוגנת בהסכם שלום מלא.

ירושלים המאוחדת - בירת ישראל

בירת ישראל היא ירושלים המאוחדת, תוך הבטחת חופש הפולחן, המקומות הקדושים לבני כל הדתות.

מדינה ערבית אחת מזרחה לישראל

מדינה פלשתינאית ריבונית נפרדת מערבה לירדן תסכן את בטחונה וקיומה של ישראל, ועל כן יש להתנגד להקמתה.

שכנתה של מדינת ישראל ממזרח לה תהא מדינה ערבית אחת, שבירתה בעבר הירדני המזרחי. בטבע הדברים יקבעו כלל האזרחים שיתגוררו בתחומיה הסופיים את שמה, את משטרה, ואת אפיקה המדיני, במדינה זו יבוא גם פתרון לבעיית הזהות הפלשתינאית, במסגרת זכות ההגדרה העצמית של כלל אזרחיה.

התיישבות בטחונית

השיקול הבטחוני יהיה העקרון המנחה בקביעת העדיפויות במיקום התיישבות. עדיפות ראשונה תינתן למאמץ ההתיישבותי בגזרה של בקעת-הירדן.

20. כמה שונה עמדתכם בעניני חוץ ובטחון מעמדת מפלגת העבודה ?

עמדת מפלגת העבודה היא סופרמרקט של דעות קיצוניות, מדיין ועד לשריד. אנו הסכמנו על עקרונות משותפים, שבמרכזם החתימה לשלום תמורת ויתורים טריטוריאליים שלא יפגעו בבטחון ישראל. יתר על-כן, אנו מאמינים שכושר המיקוח של ישראל יגדל אם לא נפרט מראש את מפת השלום.

21. מה עמדתכם לגבי השטחים ?

מאחר והיעד העליון הוא קיום עם ישראל, הרי במסגרת שלום אמת, תהיה ישראל מוכנה לוותר על חלק מהשטחים שבחזקתה כיום, (כולל חלקים מאוכלוסיית ביהודה ושומרון). איזה שטחים וכמה, על כך יוחלט בהסכם השלום הסופי שיקבע ע"י הצדדים. אין מודיעים בתחילת משא ומתן מהו גבול הנסיגה. ההודעה היחידה היא עצם הנכונות העקרונית להזזת הגבול - פרטים שיקבעו בעת ההסכם.

22. מה עמדתכם בענין הסכמי הביניים ?

עמדת התנועה הדמוקרטית לשינוי היא כי בעתיד יש לעשות הכל להסדר כולל. לגבי הגזרה המזרחית אנו קבענו עמדה חד-משמעית והיא: אין תזוזה שאינה מעוגנת בהסכם שלום מלא - מיד או בשלבים.

23. מהו היחס לערביי ישראל ?

ערביי ישראל יהנו ממלוא הזכויות האזרחיות ויהיה עליהם גט לקבל את מלוא החובות כולל מיסוי שוה, ושרות לאומי במקום השירות בצה"ל. תנועתנו פתוחה לחברות מלאה לאזרחיה הערביים והדרוזים. ערביי דרוזים ויהודים השתתפו בבחירות בתנועתנו, לא על יסוד "מכסה" או "מחלקת מיעוטית". חברי התנועה הלא יהודיים, כמו היהודיים, התמו בהצטרפם על עקרונות התנועה ביניהם העקרון שהתנועה היא תנועה ציונית.

24. מהי שיטת הבחירות הפנימיות שלכם ?

מועצת התנועה מונה 120 חבר. 80 נבחרו ישירות בכל סניף, כשלכל סניף, מספר נציגים יחסי למספר חברי הסניף בכלל חברי התנועה. 40 האחרים נבחרו בבחירות כלל ארציות. כל חבר - מצביע ראשי היה לציין 20 שמות, כשהוא מעיב אותם בסדר אותו הוא מעדיף. בשיטה מתמטית נקבעו שמונים ושישה ייצגים. דעתנו הייתה של בסיס שני נתונים: כמה חברים הצביעו עבור מועמד זה או אחר, ב. באיזה מקום ברשימתו הציב כל בוחר את אותו מועמד. שני הנתונים קבעו את סדר הרשימה. באותה שיטה גובשה סט רשימות מועמדינו לכנסת. שיטה זו נותנת ביטוי מכסימלי לרצון הציבור מצמצמת מאד את האפשרות של התארגנות, זו או אחרת, לעורר משמעותי של התוצאות כמו-כן מאפשרת השיטה שכל קבוצה מהקבוצות המרכיבות תבוא לידי ביטוי, ולא ייווצר מצב שבו רוב ידיו לחלוטין את המיעוט וימנע מהמיעוט ייצוג כלשהו ברשימה.

25. מהי שיטת הבחירות שאתם רוצים להנהיג בארץ ? מדוע היא טובה יותר?

יעקובי כבר הציע שינוי שיטת הבחירות. אין הבטחה שאתם תשיגו זאת ?

ערס קבענו את פרוט השיטה אלא אך ורק את עקרונותיה: קשר ישיר בין הנבחר לבוחר ואחריות הנבחר בפני הציבור הרחב של מצביעיו, ולא בפני ועדת מינויים, או גוף מצומצם אחר. ע"כ יהיה בכנסת ייצוג לשכבות ולחוגים, שהיום אינם מגיעים אליה. כמו אנשי עיירות הפיתוח. הנבחר ישאב כוחו ישירות מהציבור. ע"כ תעלה רמת הנציגות, משום שהמפלגות תצטרכנה להציג את הטובים ביותר. חלוקים אלה יגבירו את הדמוקרטיה ואת מעורבותם של כלל האזרחים בפעילות הציבורית - פוליטית, ובקביעת דמותה וקרי אופיה של המדינה. כמה מהמפלגות הקיימות, אמנם, הבטיחו שינוי שיטה, אך תמיד התחמקו מקיום הבטחות - בכך הצביעו שוב על חוסר אמינותן. אצלנו זהו עיקר ייסוד, לא משום שאנו חושבים ששינוי השיטה הוא פתרון פלא, אלא משום שלדעתנו שינוי השיטה ייצור כלי עבודה שיאפשר תיקון מצב בטוחים מרכזיים. המפלגות האחרות, היודעות מה יחסנו לנושא זה, נזכרו דוקה עתה, משום שאנחנו התייצבנו על המפה הפוליטית, להביא את השינוי. איפה הן היו בנושא זה עד לפני חדשים ספורים, כשאנו לא היינו, ובידיהן היה רוב מוחלט ?

26. מה יחסכם לדת ומה גישתכם להפרדת הדת והמדינה ?

הנושא נמצא אצלנו עדיין בדיון אבל מתגבשת הצעה, לפיה לא נפעיל משמעת סיעתית על חברינו בכנסת בנושא דת ומדינה ונאפשר לכל אחד להצביע בהתאם למצפוננו. ואולם שני עקרונות מנחים אותנו בתנועה:

1. אנו רוצים להגשים את הציונות, ברוח מגילת העצמאות וברוח הוק השבות על כן אנו בעד מתן אפשרות לכל יהודי לעלות לישראל ולחיות בה כיהודי כפי שהוא אישית מבין מושג זה.
2. אנו מתנגדים לשימוש בדת כמכשיר פוליטי ועל כן אנו מתנגדים לקיומן של מפלגות דתיות. המיטהור של הדת מנצל למטרותיו את האינטרסים הזולים של הציבור, מרחיק אותו מערכי תרבותו ודתו, במקום לקרבו אליהם ומפלג את העם.

27. האם אינכם חושבים שזו תשובה מתחמקת ?

מציאות החיים אינה ניתנת לתאור כשחור לבן. האנושות סבלה יותר מדי ממלחמות דת, שנבעו מרצון לכופ עמדה מחודדת על צד זה או אחר. תנועתנו מאופיינת בתכונה להימנע מקיצוניות והמאמץ לפתור כל נושא ונושא לגופו. התשובה מאופיינת קר נוסף שלנו - גילוי לב ואמירת אמת. לא נסיון טיוח. הצעתנו היא כל המעוניין יפנה ישירות לכל אחד ממועמדינו כדי לקבל תמונה ברורה של הצבעת כל אחד ממועמדינו, על פי מצפוננו.

28. מהי עמדתכם לגבי ההסתדרות ?

התנועה הדמוקרטית לשינוי תשתתף בבחירות הקרובות למוסדות ההסתדרות הכללית ותקים בה סיעה

הסיעה בהסתדרות ונוחה על פי העיקרים הבאים:

- א. טיפוח ערך העבודה והכבוד לעבודה.
- ב. מדיניות הכנסות שתבטיח יציבה הכנסה לכל משפחה, שהכלים לכך הם השכר, דמי ביטוח לאומי, מס הכנסה שלילי - שפרושו השלמת הכנסת המינימום.
- ג. קידום שכרם ותנאיהם של פועלי הייצור, בתעשייה ובחקלאות, העברה הדרגתית של עובדים ממעמד של יומאים לטענר של חודשיים.
- ד. ביטול האוטומטיות בשכר והצמדת הענפים.
- ה. פעולות מיוחדות לכשירה מקצועית בין עמילי שכר-המצוקה.
- ו. בטוח בריאות ממלכתית.
- ז. חובת בוררות בשרותים חיוניים, לתקופת חירום.
- ח. חיזוק סמכותו של האיגוד המקצועי.
- ט. הפרדת האיגוד המקצועי מהפעלה הנכסדים המשקים, הפרדת המעסיקים מהעובדים.
- י. דפולטיזציה של המשק ההסתדרותי ומימוש זכויותיהם של חברי ההסתדרות במפעיליה.
- יא. קני מידה אחידים וטורים בכל מגזרי המשק.
- יב. דמוקרטיזציה של החלוקים והמוסדות ההסתדרותיים. במוסדות הפרלמנטריים של ההסתדרות יהיה ליצור ישיר לעובדים, בבחירה ישירה במפעליהם, חוק מפלגות, מיגבלותיו והפיקוח שבו יחולו גם על המימון הציבורי המוקנה למפלגות בהסתדרות.

29. איך נתגברו על מכת הצינורות ?

השביתות בישראל נדבקות בעיקרן מחוסר מנהיגות במדינה. יש ליצור מנהיגות אשר תוכל לבוא אל הציבור בקריאת "אחרי" כלכלי. תיצור אמינות והזדהות בציבור שייענה בפעולת עשייה, הצעדים העיקריים שנקוט בתחום זה הם אלה:

- א. צמידות ענפית בשכר, יבועתנו לבטל צמידות זו ולקיים מערכת שכר, לכל ענף בנפרד, ואף בתוך הענף אבהנה בין העובדים נחתאם לרווחיות הענף, תפוקת העובד, חריצותו, הכשרתו, נסיונו וכשרונו.
- ב. העדר שוויון בנטל הכלכלה הלאומית, נפעל לבניית תקציבים, מערכת מיסוי ושכר מוכתב ע"י המטרה של שוויון בנטל.
- ג. ניהול ממשלתי כושל וחוסר הנהגה: לנו צורת שהוכיח עצמו בניהול מפעלים רחבי היקף ובעל כושר הנהגה הנובעת בעיקר מהדוגמא האישית שראשי תנועתנו, והתנועה עצמה, יתנו בכל תחומי העשייה, החלטתנו לרותר על חלק משמעותי ממימון המפלגות, כדוגמא ליצירת ירח אחת בישראל. רוח של התנצבות ושל הימנעות מסחיטת קופות הציבור.
- ד. האינפלציה: ע"י הקטנת תקציבי ההוצאה הממלכתית (צמצום מנגנונים) - מחד, וע"י מערכת שכר שונה מאידך, תצומצם האינפלציה.
- ה. העדר סמכות ההסתדרות: שיעורי מבנה ההסתדרות, חיזוק האיגוד המקצועי, בחירות ישירות במפעלים, יחזקו את סמכות ההסתדרות.
- ו. טרוב מעסיקים לקיים משא ומתן עם עובדים בעת שביתה, בוררות החובה באותם שרותים בהן תחול, היא אמצעי של העובדים להכריח מעסיקים לקיים עמט ויון יסודי לפני השימוש באמצעים חריפים.

70% מתושבי אירופה המערבית וארה"ב חיים בדירות שכורות. זה שטוב שם יכול לספק אותנו. אין כל סיבה שזוג צעיר יתחיל את חייו בהשתעבדות למשכנתאות וריבית. לניקוד ולשיטות זכאות, שאין עמם חסכון, המצמידות אנשים למקום קבוע, ושהן אחת הסיבות לעיוותים במערכות השכר. שיטת דיור להשכרה יכולה להיות כלכלית, אם ינוצלו קרקעות מינהל, (המחזיק 97% מקרקעות המדינה) יופחתו מיסים מחמרי בנייה המשמשים דיור להשכרה, וישתמשו בהון של יוזמים פרטיים.

31. איך תצמצמו מנגנונים?

אנחנו בהחלט בעד צמצום תקנים, ניוד עובדים, ולו רק בתוך אותו מפעל, או משרד, ע"י כך שמשורות שמתפנות תתמלאנה ע"י עובדי המקום ולא ע"י עובדים נוספים מבחוץ. אנחנו בעד יצירת מצב בו עובד ידע שיש שכר לעבודתו, אך גם עונש עבור התרשלות וזלזול בעבודה. כל שנה עוזבים כ-10% את מנגנון הממשלתי - ציבורי אם המקום יתמלא רק ע"י 5%, למשל, נגיע לצמצום רציני תוך כמה שנים, ללא פיטורים המוניים.

32. מה תעשו עם המיתון שיהיה עוד השנה?

כדי להתמודד עם בעיית המיתון חייבת הממשלה להכין כלים טכניים. בן היתר, אנו מציעים להתחיל בפרויקטים גדולים ובין לאומיים גדולים כגון: תעלת ים-התיכון - ים העלה, רכבת מדום אילת וכדומה אשר יוכלו לשמש לממשלה אמצעי רוטציה לכח אדם, קליטת שותפים חדשים וכדומה.

33. איך תידעלו את משרדי הממשלה?

משרדי הממשלה יקבעו בהתאם לנכסים אובייקטיביים, ולא בהתאם לצרכים קואליציוניים. גם תקציביהם יקבעו בהתאם. נבטל משרדים בלתי דרושים - (משרד הקליטה) ונאחד משרדים העוסקים באותו נושא. נעשה שינוי וסדרו מחדש במבנה השלטון המקומי, בחברות הממשלתיות והעירוניות, (הכל במגמה פונקציונלית - יעילות) השירותים, סיום כל מדיניות הממשלה המתבססת על הסדרים פוליטיים קואליציוניים, שאין ביניהם ויעילות הממשלה ולא כלום.

34. האם אתם בעד הפקעת קרקעות?

כל מקרה צריך להבדק לגופו. הפקעה, באם תיעשה, חייבת לשרת צרכי ציבור, ולא כל מטרה אחרת. הפיצוי צריך שיהיה בקרקע חליפה, או בתשלום הוגן. מכל מקום השימוש בהפקעה צריך להיות מזורז ורק כאשר אין מנוס מכך.

35. למה אין לכם פעולות בעיירות פיתוח?

לתנועה הדמוקרטית לשינוי פעילים וסניפים רבים בעיירות פיתוח, והפירסומים הסותרים זאת הם השמצה של מפלגות יריבות. יש לנו סניפים בדימונה, טירה, קרית שמונה ובכל עיירות הפיתוח בארץ.

36. מהי עמדתכם בנושא עבריינות?

אנו מדגישים כאחד מעקרונותינו המרכזיים את קיומו המלא של החוק. במדינה קטנה כמדינתנו, הסגורה למעשה, הצעד הראשון חייב להיות, שהשלטונות (המרכזיים והמקומיים) המופקדים על ידיעתו והפעלתו של החוק, ישמרו עליו בקפדנות, וישמשו אותו הלכה למעשה. אנו בעד עונשים המורים לעברייני שחיתות ואלימות.

37. מה דעתכם על חוקת יסוד?

נפעל בכנסת ביוזמה להכנת חוקה למדינה שתבטיח בצורה מירבית את הזכויות היסודיות של הפרט. אחד הטעיפים הראשונים שנפעל לטילובו בחוקה יהיה "אני מאמין" של עם ישראל, הפילוסופיה שלו ותמצית העיקרים - עליהם יש להנך כל ילד בביה"ס, כמו שמתחנך הילד האמריקאי על חוקת ארה"ב. חוקה היא קו מנחה לכנסת המחוקקת. היום מחוקקים חוקים לעיתים קרובות מדי ברשלנות (חוק ביטוח הרכב) ולעיתים אף מתוך שרירות לב. (חוק באדר-עופר). לו הייתה חוקה, שבלי ספק הייתה מבטיחה שוויון סיכויי ומשטר דמוקרטי, לא ייתכן לדוגמא, המצב שבו, על פי חוק, יש היום למערך - כ-4 שעות שידור טלוויזיוני במערכת הבחירות, לליכוד כ-3 שעות, ולנו - 10 דקות בלבד. מגילת העצמאות שלנו, למשל, (שאין לה תיקוף משפטי) היא דוגמא איך ניתן היה לחוקק חוקה, לו יצו בכך המפלגות מבלי שנושא הזה ישמש מכשול קשה מדי ליוזם

38. מה תעשו בנושאי איכות החיים ?

ההדגשה שמדגישה התנועה הדמוקרטית לשינוי את נושאי הפנים, עקרון כיבוד החוק, והצידוד בשיטת הבחירות האזוריות - בה באים לביטוי נושאים מקומיים, כל אלה מעצבים השקפה וכלי ביצוע לטפוח ולשמירה על איכות החיים ועל נושאי האקולוגיה. טבעי כי בתנועה הדמוקרטית לשינוי יש עונות רבה לנושא זה וכי ועדה מיוחדת הוקמה לטיפול במיכלול נושאי איכות הסביבה והחיים.

39. האם אתם בעד אבטלה ?

בודאי לא. ישנה אבטלה טמורה בשרות הציבורי ומצד שני ישנם הרבה מקומות שבהם יש חוסר ידיים עובדות. אם המשטרה משוועת לישיים עובדות, אם בבתי המשפט מחכים תיקים זמן רב, אם היצור משווע לידיים עובדות, אי אפשר לדבר על אבטלה, וניתן בהחלט להעביר עובדים ממקום עבודה אחד לשני. יש לזכור גם כי אם נמשיך לחיות בקצב הרצחני של האינפלציה ולא נדיצר את מה שאנו צריכים לדיצר כדי להתקיים, נגיע לפשיטה רגל שלמה-טוטאלית ואז תהיה אבטלה טוטאלית של-ממש. אם נבנה מדיניות כלכלית נכונה לא יהיה צורך במיתון. יש בהחלט מקום להורדת רמת החיים בתחומים רבים בחיינו, וליצירת חברה צנועה יותר, אך איך כל צורך להביא למיתון שיגרור לאבטלה. עם זאת ברור שכדי להעביר עובדים משרותים לייצור, יהיה צורך בתקופת מעבר שאותה מכנים הכלכלנים "אבטלה חיכוכית". אדם העובר מחדר לחדר חייב להמצא זמן מסוים במסדרון.

40. איך תייעלו את משרדי הממשלה ?

ראשית על ידי הגדרת התפקידים שהממשלה חייבת למלא. אם יהיה צורך במשרד חקלאות יהיה משרד חקלאות. אבל אם נמצא שפונקציה של משרד אחד יכולה להתמזג עם פונקציה של משרד שני - יהיה משרד אחד. ע"י כך גיצור ייעול וצמצום מנגנונים מיותרים היוצרים כפילות ורדודי סמכויות. בענייני טעד ודווחה מתעסקים כיום בארץ 27 רשויות. אני הושב שזה מוגזם אפילו במדינה לובטינית כפי שאנו מנהילים להיות. המטרה לרנות מבנה פונקציונאלי של הממשל ולבנות בהתאם לכך את משרדי הממשלה.

41. איך תגדילו את התוצר הלאומי ?

די ע"י צמיחה כלכלית - באמצעות יותר עובדים ויותר השקעות בייצור, אנו רוצים ליצור אקלים שיעודד תנאים כאלה, כפי שפרטנו לעיל. אם בארץ יתחילו לעבוד יותר ולהתמסר יותר לעבודה במקום לדיבורים ולמלחמות יהודים ויעסקו יותר בבניית הארץ מאשר בהריסתה, יגדל התוצר הלאומי. יש צורך גם במדיניות כלכלית וגם באקלים של אכפתיות ורצון טוב של יושביה. בכל נמנע בריחה של אנשים יצרניים מהארץ. היום חיים כבר 300.000 ישראלים בחו"ל ואלה לא מקרים סוציאליים י"ה אנשים שמסוגלים להתפרנס ולפרנס. כך גם יבואו יותר עולים, יתיישבו בארץ ויביאו את ההון אתם.

42. כיצד תפתור ד"ש את בעיית המצוקה ?

בעיית המצוקה היא בעיית הבעיות של המדינה ופערונה הוא תהליך ארוך וממושך שיש להתחיל בו מיד, כי אנו חרבים כבר למצב של מאוחר מדי. אנו חייבים לפתח גישה של תכנון מחושב ומפורט בתחום השיכון, חינוך ורווחה כלכלי וצריך לעודד את האנשים לצאת מבעיות המצוקה כי חלק גדול מבעיות המצוקה בישראל הן לא בהכרח בעיות כספיות, אלא בעיות חברתיות. אלה הן בעיות של גיכור של האנשים מהחברה. בענין זה צריך להפעיל מדיניות אמיצה ומקיפה. מדיניות זו למעשה הותוותה במסגרת דו"ח וועדת כץ הידועה. ישראל כץ שעמד בראש הוועדה זאת הוא אחד מהפעילים המרכזיים של התנועה. צריך לישט את דו"ח וועדת כץ הלכה למעשה. ע"י מטירת כל הטיפול בנושא הזה למשרד ממשלתי מרכזי בעל סמכויות ומעמד בכיר ובעל תקציבים גדולים ומספיקים עד היות משרדי הסעד במדינת ישראל ישראל היו משרדים בראשותו של שר זוטרי של סיעה זוטרה בכנסת או בקואליציה, במקום לתת לתפקיד הזה משקל מרכזי בממשלה. אם יהיה משרד מרכזי או בקואליציה, במקום לתת לתפקיד הזה משקל מרכזי בממשלה. אם יהיה משרד מרכזי עם תקציבים נאותים שירכז בידיו את כל הסמכויות ויבצע את דו"ח וועדת כץ, אם יתגייסו מספיק אנשים במסגרת התנועות של התנועה למען קירוב הלבבות ניתן יהיה לעבוד באיטיות ובבטחה ולעבר פתרון הבעיה. יש לזכור שהבעיה היא גם בעיה אנושית ותנועה פוליטית לא צריכה לעשות בעיקר בענייני אדם וחברו, אבל אם חברי התנועה יתגייסו גם לפעולות התנדבות באיזורי מצוקה יתרום הדבר לפתרון הבעיה

43. איך תוכל ד"ש לפטור את בעיית מאזן התשלומים?

ד"ש תוכל לפתור זאת רק ע"י הבראת האקלים הכלכלי והחברתי במדינת ישראל. אנחנו נתחיל לייצר יותר, לצרוך פחות, לעבוד יותר ולהתנהג ביתר כבוד אל זמן הציבור ואל כספי הציבור משאנו עושים היום. נראה את העבודה היצרנית כערך עיקרי חשוב, ננסה להחזיר אותה לתודעה שלנו. העבודה שהיתה חשובה ויקרה לנו מכל היא כיום דבר שאפשר להתייחס אליו כמעט בזלזול. אם נחזיר זאת ואת האמון בעצמנו ונחתור להתקיים יותר על עצמנו מאשר על שגור מאחרים, אנחנו יכולים להגיע גם להבראה בתחום כלכלי חברתי וזה יספיק באופן ישיר על מאזן התשלומים.

44. בעיות פנסיה

אנחנו בעד פנסיה ממלכתית ורוצים שניידות העובדים תגדל בצורה רצינית. שאדם יוכל להעביר את הפנסיה שלו ממקום למקום. הינו רוצים שתהיה חקיקה שתבטיח העברת זכויות פנסיה ממקום עבודה אחד לשני (אמנם זה קיים בצורה מוגבלת בממשלה ועובד שעובר ממשרד אחד לשני לוקח אתו את הזכויות אך סה"כ זה מוגבל לכמה מוסדות עיבוד). חייבת להיות קרן פנסיה כללית שתסדיר את הפנסיה כך שאדם יכול לעבור ממקום עבודה אחד לשני ולקחת איתו את זכויותיו. בצורה זו תוצרו ניידות עובדים ולא תהיה הצמדת אנשים למקום עבודה רק כדי לשמור את זכויותיו.

45. מה האידאולוגיה של התנועה הדמוקרטית לשינוי?

הרעיונות העיקריים של ד"ש בעיני כלכלה, חברה זכויות האזרח ומעמדו במדינה מופיעים במצע של התנועה, ביחד עם עוד סדרה שלמה של נושאים עיקריים... הקו המנחה העיקרי מעל ומעבר לכל העקרונות הוא הרעיון שיש להפוך את המדינה שנקנתה בכל כך הרבה יסורים ודם - מדינת ישראל, לחלק מאזרחיה. זאת אומרת לטווח רחוק מעשית את המעורבות וההזדהות של אזרחי המדינה עם בעיותיה, ציוניותה וקשייה. להמחיש לעם שזכויות והקרבה אינם רק נחלת המוחס הצרתי-בטחוני בלבד. מוסר עבודה, יחסינות בבצוע, הסתפקות במועט, ותור מסויים על רמת חיים שהיא מעל ליכולת המדינה בשלב הנוכחי הינם מאמצים בטחוניים לא פחות מאשר הסתכנות בקו האש בחזית. הקושי הנעוץ בהם הוא כמובן לימוד הצורך בהם והטבילתם פשוטה ובהחל למשוך זמן ממושך למדי. זאת אפשר רק להשיב מתוך הכרה. יש איפוא ליישם ולחדש את המנהיגות, כדי להבטיח לא רק מנהיגות אמינה אלא גם כזו, שעם ישראל יוכל להזדהות עימה וללכת בעקבותיה ולאור ציוניותה מתוך אמונה כי יכולת המנהיגות ורצונה מוקדשים לשרת את המדינה ואת העם היושב בה ולא להפך. הרגשת התיסכול וחוסר האונים שהיא כיום נחלת מרבית העם היושב בארץ, כאשר סוף כל שיחה מצטיין בשאלה "אז מה אפשר כבר לעשות?" היא הרגשה שיש לעקור מן השורש, 300.000 הישראלים בנייהם הרבה מילידי הארץ היושבים כיום בארצות הברית הם טימפוטם של חברה חולה שאין לה קשר עם הנהגתה ואין לה בטחון בעצמה. פשהו יסודי נפגע בהלוט הציוני, עד כדי שכתחליף מופיעות היום סיסטמות פרטיות לעידוד היצור, מי שנוקט שיטות פרטיות במקום מאמץ להיגוף עם יוצר חברה של רובוטים מתוסכלים ולא אנשים המאמינים בעצמם ובארצם ובעיקר בעתידם הפורה. אנו רוצים להביא להתחזקות הרעיון הציוני, למעורבות מירבית של כל אחד ואחד בארץ במדיניות ובעשייה בה. אנו רוצים לחדש את האמונה שעמידו של עם ישראל תלוי במה שיעשה כל אחד ואחד בתחום העשייה שלו תוך תחושת שותפות וזאת במשטר דמוקרטי תקין בו הבוחרים מאמינים בנבחריהם. עיקר הציונות הוא שגריש עצמנו כעם חופשי בארצו ולא כגטו או תהום מעבר. אנחנו מתקוממים נגד אדישות ונגד חוסר האמונה שאפשר להביא את אורחות החיים והשלטון במדינת ישראל. יחד אנחנו מתכוונים לשנות ביעילות בקור רוח, בלי חובות לעבר, אבל עם מבט לעתיד. לכן אנו מזמינים כל מי שהארץ זו והחיים בה יקרים לו לבוא אלינו לשותפות המעשה. נחזור וננהיה עם יצרני בריא בכלכלתו ונפשו נותן אמוך בעצמו וכבוד הדדי לאזרחיו, נחזור וננהיה עם חופשי באמת בארצו.

46. האם ד"ש תסכים לשבת עם אש"ף?

רק עתה הצהיר אש"ף שאין למדינת ישראל זכות קיום. רק עתה הצטחצח אש"ף בסיטמאות המלחמה, רצח, וחיסול עם שלם כך שאין בכלל על'מה לדבר ועם מי לדבר. אם דווקא אש"ף על השאיפות הרצח וההרס שלו - יכיר במדינת ישראל ובזכות קיומה תהיה השאלה יותר מעשית ואז, נתייחס אליה בצורה עניינית ונקבע את עמדתנו לאור שינוי עמדות אש"ף.